

KRE-DIt 2021/2 absztraktok

Hittudományi absztraktok

Pető-Veres Kata: A keresztséget érintő 20. századi változások az 1968-as országos református liturgiai felmérés válaszainak tükrében

A külföldi testvéregyházakban zajló liturgiai megújulási mozgalmak célkitűzései a Magyarországi Református Egyházat sem kerülhették el. Az egyházvezetés elérkezettnek látta az időt egy új Istentiszteleti Rendtartás kidolgozásához, az érvényben lévő Istentiszteleti Rendtartás leváltásához, amelynek egyik, talán nulladik lépcsőfoka volt az 1968. húsvétja előtt kiküldött országos liturgiai kérdőív. A kérdőív a használatban lévő agenda használhatóságára kérdezett rá, és teret engedett a lelkészek számára, hogy véleményük elmondása mellett saját javaslataikat is megfogalmazzák. A kérdések között többek között szerepelt a homíliás istentisztelet, a sákramentumos istentisztelet, a konfirmáció vagy a temetés is. Tanulmányomban a keresztségre vonatkozó válaszokat tekintem át, melyek betekintést engednek a szocialista diktatúra egyházi életébe, istentiszteletről, sákramentumokról alkotott véleményébe, és némileg összehasonlításul is szolgálnak a mai lelkészek számára, akik meglehetősen más gondokkal néznek szembe, de az egyénieskedés, a sokszínűség most is problémát jelent.

Kulcsszavak: 20. század, liturgia, keresztség, egyénieskedés, felmérés

Jogtudományi absztraktok

Gonda Zsolt: Az Energiahatékonysági kötelezettségi rendszer (EKR)

A tanulmány célja az energiahatékonysági rendszer, az EKR legfontosabb szabályainak bemutatása, mely során a szerző az európai uniós jogi aktusok, magyar jogba történő jogharmonizációs célú implementálását kívánja bemutatni.

Kulcsszavak: Energia jog, európai unió joga, energiahatékonysági rendszer

Gonda Zsolt: Az önvezető autók kapcsán felmerülő legfontosabb jogi kérdések

Az önvezető autók elterjedése összetett ipari, technológiai, műszaki és szabályozási kérdéskört érint, amelynél fogva hosszú átmeneti időszakra kell számítani, amikor önvezető és nem önvezető autók osztoznak majd az utakon. A technológiai fejlődés gyors üteme jelentős hatással van a közlekedési ágazatra, mind a robotika és a mesterséges intelligencia területén, az önvezető járművek nagy mértékben megváltoztatják majd mindennapi életünket, a nemzetközi közúti közlekedés jövőjét, javíthatják a közúti közlekedésbiztonságot, fokozhatják a mobilitást és csökkenthetik a környezetre gyakorolt negatív hatásokat.

Kulcsszavak: Önvezető autók jogi kérdései, mesterséges intelligencia jogi kérdése

Molnár Péter: Az új kínai adatvédelmi törvény (PIPL) összehasonlítása a GDPR-ral és a CCPA-val

Tanulmányunkban összehasonlítjuk az új Kínai adatvédelmi törvényt az Európai Unió általános adatvédelmi rendeletével és a kaliforniai CCPA-val. A különféle adatvédelmi szabályozások kialakulásának áttekintését követően azonosítjuk a közös pontokat és a legfontosabb különbségeket, segítve ezzel mind a kutatók, mind a gyakorlati szakemberek munkáját.

Kulcsszavak: PIPL, Kínai adatvédelmi törvény, GDPR, CCPA, adatvédelem

Orbánné Szél Napsugár Ágnes: A Gyermek jogairól szóló New Yorki-i Egyezmény 12. cikkének hatása a gyermekközpontú igazságszolgáltatás kialakulására

A gyermekek számtalan módon és meglepően gyakran találkoznak a jogrendszerrel. Véleménynyilvánítási joguk gyakorlását és véleményük figyelembevételét a bírósági eljárások során a Gyermek jogairól szóló 1989. november 20. napján elfogadott New Yorki-i egyezmény 12.cikkében deklarált meghallgatáshoz való jog, mint egyéni részvételi jog biztosítja. A gyermekjogok fejlődése során a gyermekek eljárásjogi jogai rendszerbe szerveződtek. A fejlődés egyik lépéseként az Európa Tanács 2010-ben megalkotta a gyermekbarát igazságszolgáltatásra vonatkozó iránymutatását, egyúttal meghatározta a gyermekbarát igazságszolgáltatás fogalmát. A gyermekek eljárási jogainak érvényesülését

biztosító e két legfontosabb összetevő a civilisztika területén értelemszerűen a polgári perrendtartásban egyesül. Jelen cikk annak bemutatását célozza, hogy a 12.cikk megjelenik-e a magyar polgári eljárásjogban, amennyiben igen milyen módon.

Kulcsszavak: gyermekek jogairól szóló egyezmény, a véleménynyilvánítás joga, gyermekközpontú igazságszolgáltatás

Orbánné Szél Napsugár Ágnes: A tájékoztatási jog biztosításának lehetőségéről a kiskorúakat érintő házassági perekben – látványos egyedi gesztus vagy hathatós jogvédelem?

Az elmúlt évtizedekben a tokenisztikus felfogás háttérbe szorulásával és a gyermekközpontú igazságszolgáltatás térnyerésével megváltozott a gyermekek eljárásjogi helyzete is az őket érintő polgári, leginkább családjogi eljárásokban. Azonban az eljárás során történő képviselőjük és ezzel együtt a tájékoztatáshoz való joguk gyakorlásának teljes körű biztosítása még mindig nagy kívánnivalót maga után. A tájékoztatási jog érvényesülésére egyedi, nagy nyilvánosságot kapott példa volt egy brit bíró kiskorúhoz intézett ítéletet magyarázó levele, mely azonban nem vált gyakorlattá. A tájékoztatási jog és párhuzamosan a kiskorúak képviselőjének biztosítására egy akár a magyar gyakorlatban is jobban megvalósítható külföldi jogintézményt a spanyol polgári ügyész, a fiscal példáját kívánom felvázolni megoldási lehetőségként, mely a jelenlegi polgári perrendtartásban szabályozott a kiskorúak képviselőjét csak részben lefedő eseti gondnok szerepét válthatná fel.

Kulcsszavak: Gyermekközpontú igazságszolgáltatás, bírói levél, tájékoztatáshoz való jog, fiscal, eseti gondnok

Ronga Adrienn: A Brexit közjogi és gazdasági hatásai az Egyesült Királyság tekintetében

A tanulmányban elsődlegesen az Egyesült Királyság jelenlegi, Brexitet követően fennálló közjogi helyzetét, valamint a gazdasági, jövőbeli tendenciáit, illetve a kereskedelmi viszonyok átalakulásának folyamatának bemutatására fókuszál. Ennek keretén belül az Egyesült Királyság gazdaságában, az újonnan bekövetkező kereskedelmi, pénzügyi és munkaerőpiaci hatásokat kiemelve, a különböző iparágak területeinek módosulását ismertetem a Brexit bekövetkeztének fényében. Összességében a tanulmány a Brexit komplex megvalósulásának egyes gazdaságilag releváns mozzanatainak közjogi és gazdasági szempontú bemutatását,

értelmezését tűzte ki célul.

Kulcsszavak: Európai Unió joga, Brexit, közjog, kereskedelmi jog, pénzügyjog, munkajog

Történelemtudományi absztraktok

Demeter kata: Az egykekérdés Kodolányi János publicisztikájában

Kodolányi János a 20. századi magyar irodalom és a népi mozgalom kiemelkedő alakja volt. Az ormánsági gyökerekkel rendelkező Kodolányi Jánost a '20-as évektől kezdve foglalkoztatta a dél-baranyai egykező parasztság élete és lelki világa, írói tehetségéről ekkor még csak szépirodalmi művei árulkodtak. Nem sokkal később a publicisztika műfajában is alkotni kezdett, ahol már a népi írókra jellemző szemléletmód szerint vizsgálta a témát. Írásaiban helyet kapott a középosztály erőteljes bírálata, a kapitalizmus kritikája és a német térhódítás veszélye. Gondolkodásának fő ismérve, hogy az egykező dél-baranyai nép szokását nem csupán a régió sajátosságának tekintette, hanem az egész magyar nemzet sorsát megpecsételő problémaként tartotta számon. Jelen írásom a publicisztikai művekre támaszkodva kívánja rendszerezni Kodolányi egykezésről kialakított képét az említett szempontok figyelembevételével.

Kulcsszavak: Horthy-korszak, magyar parasztság, egykerendszer, népi írók mozgalma, Kodolányi János

Keller-Deák Kristóf: A Vág völgye a hírszerzés célkeresztjében

A két világháború közötti időszakban a magyar katonai attasék egyik fő feladata volt az adott országban a hírszerzés irányítása, szervezése. Feladatuk az információszerzés volt, amely mindennemű adatot jelentett a fogadó ország hadseregéről, vagy bármilyen, a hadsereghez kapcsolódó tevékenységéről. Így volt ez Csehszlovákia esetében is, amely kiemelt fontossággal bírt a korszakban. Ennek köszönhetően az attasék bármilyen katonai jellegű hírt, információt jelentettek jelentéseikben. Egy ilyen jelentéssorozat szól arról, amikor 1933-ban az akkori katonai attasé, Lakatos Géza alezredes figyelt fel a Vág völgyében zajló építési munkálatokra, amelyeket ő katonai célúnak tulajdonított, ezért több hírszerzési jelentésben is beszámolt a térségben tapasztalható építkezések jellegéről, folyamatáról.

Kulcsszavak: Lakatos Géza, katonai attasé, hírszerzés, hadiipar, Vág folyó, Csehszlovákia

Fodor Krisztina: Syneros mártír a „monachus” a passiók és mártírológiumok tükrében

A tanulmány a diocletianusi keresztényüldözés egyik pannoniai mártírjának, Syneros mártírnak szerzetesi hagyományát vizsgálja. Már a legelső kutatókat is zavarba ejtette az a feltételezés, hogy a 300-as évek legelején hogyan nevezhettek valakit monachusnak, miközben a szó használata a 4. század második felében terjedt el a Római Birodalom ezen területén. A mártírról fennmaradt két passio ugyancsak nem segít a válasz megtalálásában, hiszen az egyik tartalmazza a monachus jelzõt, míg a másik nem. A tanulmányban a legkorábbi forrásoktól (feliratoktól) elindulva végig elemezzük a jeromoszi mártírológium másolatait és kitérünk a történeti mártírológiumok kódexeire is, valamint a passiók kézirati hagyományaira. Az elemzésből megállapítható, hogy a monachus szó egy kései betoldás eredménye. A bővítés azonban nem a passio szerzők / másolók részéről keletkezhetett, hanem a történeti mártírológiumok szerzői (azon belül is egy névtelen lyoni szerző) alkották meg Syneros mártír szerzetesi hagyományát a 9. század elején, melyet később viszontlátunk a 14. századi passióban is. Így tehát jelen tanulmány a forrásokhoz erősen ragaszkodva kívánja bizonyítani, hogy Syneros mártír nem lehetett szerzetes szent.

Kulcsszavak: Pannonia, Sirmium, keresztényüldözés, Syneros, mártír, monachus, szerzetes, mártírológium

Pap István: A Központi Kereskedelmi és Iparbank Részvénytársaságnak a budapesti bérházak és lakásépítésekben játszott finanszírozási szerepe (1908-1911)

A múlt század első évtizedében tömegek indultak meg vidékről Budapestre munkát vállalni, miközben a fővárosi lakások száma nem nőtt ezzel párhuzamosan. A legrosszabb helyzetben a kiskeresetű alkalmazottak, munkások voltak. A Központi Kereskedelmi és Iparbank ebben a helyzetben vállalt finanszírozóként szerepet azzal, hogy bérlakások építéshez nyújtott hitelt különböző építési vállalkozóknak, építõmestereknek, akik Budapest különféle pontjain bérlakásokat építettek, ezzel is csökkentve a lakáshiányt a fővárosban.

Kulcsszavak: Központi Kereskedelmi és Iparbank, tisztviselő telepek, Bárczy István, Budapesti városfejlesztési tervek

Pap István: Camillo Castiglioni és a Magyar-Olasz Bank első három üzletéve

Camillo Castiglioni pénzügyi zseni kiemelkedő szerepet vállalt a Magyar-Olasz Bank létrehozásában 1920-ban. 1920-1923 közötti időszakban a bank rohamosan fejlődött. Különböző ipari és kereskedelmi vállalatok részvényein keresztül nyert részesedést. A trianoni béke utáni csonka Magyarország lakossági és vállalati hitelezésben jelentős szerepet játszott, ezzel elősegítve az ország gazdasági fejlődését. A bank része volt a Banca Commerciale Italiana keleteurópai terjeszkedésének.

Kulcsszavak: Castiglioni, Magyar-Olasz Bank, vállalati részvények, banki hitelek

Rátvay-Nagy Dániel: Egy budapesti és három vidéki reáliskola tanulóinak száma, anyanyelvi és vallási megoszlása 1867-1914

A 19. század második felében egy új iskola típus jelent meg Magyarországon, a reáliskola. A porosz-osztrák mintára létrehozott reáliskola, a történetírás jelenlegi álláspontja szerint nem volt népszerű. A dualizmus korában, Magyarországon a tanulók mindössze 15%-a járt reáliskolába míg ez az arány Ausztriában 30%-volt. A vizsgált reáliskolák viszont a korszakban növekedtek, többször is maximum kapacitás mellett működtek. Túlnyomó többségben ezekbe a reáliskolákba magyar anyanyelvűek jártak. Feltételezhető egy kapcsolat a VKM rendeletei és a tanuló létszámok változása között. A reáliskolákat nagy arányban zsidók látogatták.

Kulcsszavak: Dualizmus, reáliskola, oktatás, nemzetiség, vallás, zsidóság

Zsidai réka: Festetics László (1785– 1846) neveltetése és a mai oktatási rendszer

A 18–19. század fordulóján a magyarországi felvilágosodás egyik meghatározó személyisége gróf Festetics György volt. A keszthelyi gróf a rangból, társadalmi státusból adódóan, a korszak elvárásaihoz igazodva nagy figyelmet fordított fia, László gróf neveltetésére. Festetics György 1790-ben az európai műveltségű Péteri Takáts Józsefet, majd 1799-től Kultsár Istvánt szerződtette nevelőnek fia mellé.

László gróf neveltetését elsősorban a rousseau-i és a John Locke-i elvek határozták meg. Ezek a mai modern tanítást szabályozó jogszabályok (*Nemzeti Alaptanterv, Pedagógiai program*)

egyértelmű gyökerei. A források alátámasztják, hogy László neveltetésének középpontjában a közjő szolgálatába állított hivatali-udvari életre való felkészítés állt. Tanulmányomban bemutatom a korabeli nevelés alapelveit (erkölcsi, értelmi, testi nevelés) a hatályban lévő NAT tükrében, kitérve a releváns pedagóguskompetenciákra is.

Kulcsszavak: Festetics László, felvilágosodás, nevelés, pedagógia, magánnevelő, John Locke, J. J. Rousseau, közjő, Nemzeti Alaptanterv, Pedagógiai Program, pedagóguskompetenciák, instrukciók